

Új generációs dekorációs eljárások

Gergely Judit, Nyakas Gábor,
18. MZE konferencia, Hőgyész, 2007.

A szilikátipari hagyományos dekorációkat, direkt vagy indirekt módon, az üveg, kerámia, porcelán, tűzzománcozott felületek esztétikai célú díszítésére alkalmazták.

Direkt módon kézi festéssel, vagy közvetlenül a dekorálandó felületre nyomtatva, (első-sorban nyomattalással, később szitanyomással) készültek a dekorok.

Az indirekt dekorálás a vizes lehúzó képek, (matricák), alkalmazásával történt. A tervezett motívum színvilágát megjelenítő pasztásított dekor festékek szitanyomással, később speciális offset eljárással, egy hordozó papír felületére kerültek és onnan, az e célra kifejlesztett univerzális átvivő lakk révén a papír leáztatása után a díszítendő felületekre.

A matricás eljárás létezik, máz alatti és feletti, valamint mázba süllyedő változatokban, sőt létezhet például a zsengélt kerámiák (terrakotta) közvetlenül alkalmazható díszítésében is.

Az idők folyamán korszerűsödtek az eljárások és az alapanyagok.

A pigmentek, mázak, frittek gyártásánál is érvényesíteni kellett az egyre szigorodó környezetvédelmi előírásokat. A toxikus fémek, valamint a nehézfémek kioldhatósági szabályai, olyan színezett frittek és dekor alapanyagok kivitelezését követelték, amelyek bizonyos színek előállítását nagyon megnehezítették: piros, sárga, lila, fekete. Mindezeknek jelentős költségnövelő vonzatuk is volt.

Feltétlenül ki kell hangsúlyozni – az energia költségek folyamatos emelkedéséből adódó – a hagyományos dekorok beégetéséhez szükséges többlet energiatartó fogyasztást is, hiszen ez is egy fontos, meghatározó árképző szempont.

A gyártási technológiák gazdaságos kivitelezéséhez pedig hozzárendelődik egy optimális megrendelői darabszám, ami rugalmatlanná teszi a gyártás adaptálását a gyorsabban és rendszertelenül változó igényekhez és mindezek a tényezők rendkívüli mértékben kihatnak a termékek gazdaságos előállítására, illetve eladhatóságára.

A kor és a piac követelményei alapján a dekorált termékek kivitelezési szempontjai:

- környezetbarát alapanyagok és gyártási technológiák alkalmazása,
- energia felhasználás csökkentése,
- a gyors és állandóan változó piaci igények kielégítése,
- az egyedi igények kielégítésére való törekvés,
- korlátozás nélküli szín hű és rajzlati megjelenítés.

A dekorációk napjainkban már kiléptek a csak díszítő célú felhasználói kategóriából.

Óriási felvevőpiac a reklámpiac, ahol a felhasználhatósági különbözőségek miatt, a minőségi követelmények is nagymértékben eltérőek.

Itt döntő szempont a látvány és megjelenítés, a változatos és gyors kissorozatú kivitelezés, a piac által szabályozott áron.

Nem minden esetben fontos a dekorral szemben támasztott klasszikus értelmezésű és hagyományos minőségi követelmények (kopásállóság, UV állóság, más más kioldási követelményei).

Ezek kielégítésére jelentek meg különböző direkt és indirekt alacsony hőmérsékletű dekorációs rendszerek, például nagyméretű tűzzománc lemezek digitális nyomtatása és a nyomtatott felületek ezzel egyidejű védelme UV-ra száradó lakkal.

Az üveg, kerámia, márvány, tűzzománc felületek, matricás dekorálása képi megjelenítésű, négy szín - color digitális nyomtatással és műgyanta mázak alkalmazásával.

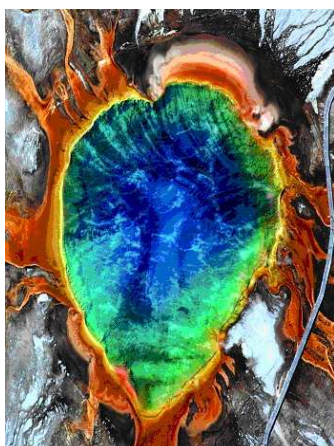
Pld: **1, 2, 3, 4**, (üveg, bögre, tűzzománc, kegytárgyak).

1. kép

2. kép

3.kép

4. kép

Egy másik igényelt követelmény lett a funkcionalitás, illetve a funkcionalitás és a díszítő célú megjelenítés együttes alkalmazása.

Főbb szempontok:

1. A termék előállításának gazdaságosabbá tétele

1. 1. Olcsóbb, eladhatóbb termék

- A termékek előállítási árának csökkentése, az eladhatóságának a növelése.

Például egy drága alapanyagot felhasználó termék olcsóbb dekorált kivitelezése.

Mint zsírkö, márvány, vagy egyéb kőzetborítású fűtőberendezések esetében az olcsóbb, a kőzeteket imitáló látványban hű dekorált felületek készítése.

Lásd: **5, 6, 7 kép.**(zsírkö és egyéb kőimitációs dekorok)

5.kép

6. kép

7. kép

1. 2. Látványnövelt termék előállításuk dekorációval.

Például egy egyszerű olcsóbb kivitelezésű fűtőberendezés esztétikus érdekesebb megjelenítése, kovácsoltvas imitációjú dekorokkal.

Lásd: **8, 9 kép.** (rácsos mintájú kandallók).

8. kép

9.kép

Például eredetileg kézzel dekorált tűzománc kegytárgyak, műemlékek másolatainak képhű kivitelezése, lásd Magyar Szent Korona.

Lásd: **10, 11, 12, 13, 14, 15** (korona képek).

10. kép

11. kép

12. kép

13. kép

14. kép

15. kép

1. 3. Esztétikumban és funkcionalításban gazdagabb termék

- A hagyományosnál többet nyújtó és az esztétikai követelményekhez igazíthatóan tervezett termék

Például egy olcsóbb kivitelezésű szaniter termék, lásd zománczott zuhanytál, ahol a felület hagyományostól eltérően, matricás dekorációval csúszásmentesített, illetve a dekoráció egyéni igényre adaptálhatóan kivitelezett.

Lásd: **16, 17, 18 kép.**(zuhanytálcák, fürdőkádak).

16. kép

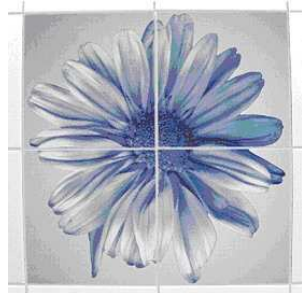
17. kép

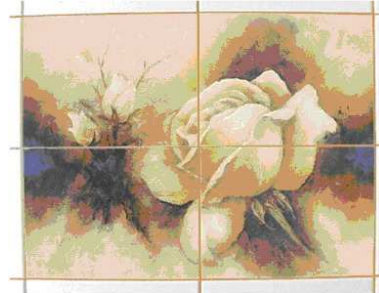
18. kép

Például egy olcsóbb padlóburkoló lap, mely utólagos dekorálással, funkcionálissá váltható (csúszásmentesített járófelület), uszodák, kilépők, lépcsők, stb.

Lásd: 19, **20**, **21**, **22 kép**. (padlóburkolók, kilépők, lépcső, medence).

19. kép

20. kép

21.kép

22. kép

Az új generációs dekorok megjelenése és alkalmazása, természetesen nem váltja ki a hagyományos dekorokat, hanem azok méltó kiegészítései a jelenlegi gazdasági és piaci környezetben, alkalmazásukra szükség van és hogy hol, melyiket is milyen célra használják, azt a felsorolt szempontok döntenek el, bevezetésük nem egyszerű.